zkoušky z jazyka státního sproštěni ministrem toliko úředníci . . ., kteří v den, kdy toto nař. nabylo účinnosti, měli 50 roků věku, kdežto st-l sám tvrdí, že je 49 roků stár. — — —

Č. 10.310.

Jazykové právo. — Správa justiční: Při dohlédacích stížnostech jazykových, podávaných podle čl. 96 jaz. nař. č. 17/26 Sb. v oboru správy justiční, se dny poštovní dopravy včítají do stížnostní lhůty.

(Nález ze dne 27. ledna 1933 č. 1469.)

Prejudikatura: Boh. A 8617/30, srov. Boh. A 7659/28, 7731/28.

Věc: Marie D. a Albert D. v L. proti ministerstvu spravedlnosti o odmítnutí odvolání ve věci jazykového práva pro opožděnost.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Nejvyšší soud v Brně usnesl se dne 22. března 1929, aby Albert D. a Marie D. jako samomajitelka prot. fy M. D. v Liberci, kteří, jsouce zastoupeni právním zástupcem, podali na něho dovolací spis jazykem německým, byli vybídnuti, aby prohlásili do 14 dnů písemně, zda jsou příslušníky národní menšiny po rozumu § 2 jaz. zák. a čl. 14 a 16 jaz. nař. č. 17/26, t. j. státními občany Čsl. republiky, a to příslušníky jazyka, v němž bylo podání učiněno. Současně byli upozorněni, že prohlásí-li, že nejsou příslušníky menšinového jazyka ve smyslu shora uvedeném, nebo nevyhoví-li příkazu, že bude podání odmítnuto, ježto se nehodí, aby o něm bylo podle zákona zahájeno jednání (§ 4:3 jaz. nař.).

St-lé se proti této výzvě ohradili německou stížností, v níž v podstatě uvedli, že jsou státními příslušníky německé říše a jako příslušníci německého jazyka oprávněni činiti podání ve svém jazyce a že již také ohledně Alberta D. bylo pravoplatně o jeho nároku na užívání německého jazyka rozhodnuto. Presidium nejvyššího soudu v Brně rozhodnutím z 30. května 1929 tuto stížnost odmítlo v podstatě z důvodu, že st-lé jsou cizinci a nemohou proto činiti podání v jiném jazyku než státním.

Stížnosti podané do tohoto rozhodnutí min. sprav. rozhodnutím z 22. července 1929 vyhovělo, rozhodnutí v odpor vzaté zrušilo a presidiu nejvyššího soudu uložilo, aby nehledíc k důvodu odmítnutí o podané stížnosti rozhodlo.

Mezitím nejvyšší soud v Brně usnesením ze 6. června 1929 dovolání st-lů podané v německém jazyku odmítl a stížnosti napadající usnesení to rozhodnutím presidia nejvyššího soudu z 31. července 1929 nebylo vyhověno. — Vzhledem k rozhodnutí min. sprav. z 22. července 1929 vydalo pak presidium nejvyššího soudu v Brně rozhodnutí z 31. července 1929, kterým stížnost st-lů do usnesení nejvyššího soudu v Brně z 22. března 1929 zamítlo.

Stížnost Marie D. a Alberta D. na obě rozhodnutí presidia nejvyššího soudu z 31. července 1929 min. spravedlnosti nař. rozhodnutím odmítlo z těchto důvodů: »Obě rozhodnutí byla doručena zástupci st-lů

dne 3. srpna 1929 a to se správným poučením, že stížnost lze podati do 15 dnů od doručení u presidia nejvyššího soudu v Brně. Stížnost do těchto rozhodnutí podána byla na poštu 19. srpna 1929 a došla presidia nejvyššího soudu dne 20. srpna 1929, tedy po uplynutí 15denní lhůty rekursní. To, že 18. srpna 1929 byla neděle a že stížnost byla podána následujícího všedního dne na poštu, nemá rozhodujícího právního významu při posuzování otázky včasnosti stížnosti. O lhůtě k podávání stížností dohlédacích, uvedených v § 78 zák. o org. s. není ani v tomto paragrafu ani nikde jinde ustanovení. Proto platí 15denní lhůta stanovená v čl. 96 jaz. nař. Tato rekursní lhůta počíná plynouti ode dne následujícího po dnu doručení usnesení v odpor vzatého a končí se patnáctým dnem následujícím po tomto dnu. Má-li nastati od této všeobecné zásady úchylka, musela by býti založena zvláštním právním předpisem. To platí zejména o tom, že se nevčítá poštovní doprava do rekursní lhůty. Není-li takového předpisu, jde poštovní doprava na vlastní risiko rekurentovo. Pro dohlédací stížnosti podávané v oboru justiční správy není zvláštních předpisů o nevčítání doby poštovní dopravy. Nelze se zejména v té příčině dovolávati ustanovení § 89 zák. o s. org., poněvadž platí podle doslovu jen pro počítání zákonných a soudcovských lhůt v občanských právních věcech (srov. § 1 jur. n.), o jakou nejde však při dohlédací stížnosti v jazykových sporech a jako výminečného předpisu nelze ho užíti ani obdobně. Poněvadž tedy stížnost došla presidia nejvyššího soudu pozdě, bylo ji odmítnouti jako opožděnou.«

Stížnost směřující proti tomuto rozhodnutí konstatuje, že rozhodnutí presidia nejvyššího soudu v Brně z 31. července 1929 byla st-lům doručena dne 3. srpna 1929 a že odvolání st-lů z rozhodnutí těch na žal. úřad bylo dáno na poštu dne 19. srpna 1929, ježto dne 18. srpna 1929 byla neděle; stížnost nepopírá správnost zjištění žal. úřadu, že odvolání to došlo k podacímu místu dne 20. srpna 1929, popírá však správnost stanoviska žal. úřadu o lhůtě odvolací v nař. rozhodnutí vyjádřeného a snažíc se vyvrátiti důvody, o něž žal. úřad své právní stanovisko opřel, činí tak těmito vývody:

Je správno, že § 78 zák. o s. org. nemá ustanovení o lhůtách pro dohlédací stížnosti v něm zmíněné. Proto také, aby bylo zajištěno rychlé vyřizování jazykových sporů, normována byla v čl. 96 jaz. nař. pro dohlédací stížnosti v jazykových sporech 15denní lhůta. Ale v odst. 2 čl. 96 jaz. nař. se praví výslovně, že k rozhodování o jazykových sporech příslušny jsou orgány povolané podle příslušných zákonů k bezprostřednímu vykonávání dohlédacího práva, jak v zákonech o civilním řízení a v zákoně o organisaci soudu jsou uvedeny, takže podle toho jest použíti dotyčných ustanovení o lhůtách. Z toho však také následuje, že co se týče počátku a průběhu zákonných a soudcovských lhůt, mají platiti ustanovení § 126 civ. soud. řádu, dále předpisy § 89 zák. o soud. org., který výslovně stanoví, že dni poštovní dopravy do lhůty se nezapočítávají. Nebylo proto také potřeba v jaz. nař. při čl. 96 tato ustanovení zvláště opakovati, nebo dokonce snad vědomě nařizovati odchylky od ustanovení civilního řádu a zákona soudní organisaci.

Nss uvážil o těchto vývodech stížnosti takto:

Ustanovení odst. 2 čl. 96 jaz. nař., jehož se stížnost dovolává, vztahuje se jen na stížnosti podávané pro porušení jazykového práva u státního úřadu, jenž povolán jest podle příslušných zákonů vykonávati přímo dohlédací právo nad orgánem, do jehož opatření si strana stěžuje. V daném případě jde však o stížnost na rozhodnutí nejblíže nadřízeného dohlédacího úřadu, t. j. o stížnost na rozhodnutí presidia nejvyššího soudu v Brně, na kterou nutno použíti ustanovení odst. 5 čl. 96 jaz. nař. Pokud tedy důvody stížnosti jsou čerpány z odlišného znění ustanovení odst. 2 od znění odst. 5 čl. 96 o lhůtě odvolací, příp. o řízení, míjí se svého cíle.

Nss pak vyslovil již v nál. Boh. A 7731/29, že pro dohlédací stížnosti jazykové podávané podle ustanovení odst. 5 čl. 96 jaz. nař. v oboru justiční správy není zvláštního předpisu o nevčítání dnů poštovní dopravy do lhůty rekursní a že zejména nelze se v té příčině dovolati ustanovení § 89 zák. o soud. org. o zákonných a soudcovských lhůtách, kterýžto právní názor byl projeven také již v nál. Boh. A 7659/28. V dalším nál. Boh. A 8617/30 bylo pak rovněž vysloveno, že při takovýchto jazykových stížnostech se dny poštovní dopravy včítají do lhůty stížnostní. Na názoru tom setrvává nss z důvodů v citovaných nálezech uvedených i v tomto případě. Dovolává-li se stížnost pro své stanovisko, že dni poštovní dopravy se do 15denní odvolací lhůty nezapočítávají, též ustanovení § 126 civil. soudního řádu, stačí k tomu uvésti, že i ustanovení § 126 civil. řádu stejně jako ustanovení § 89 zák. o soud. org. týče se zákonných a soudcovských lhůt v občanských záležitostech právních. — — —

Č. 10.311.

Jazykové právo. — Samospráva obecní. — Živnostenské právo: I. Magistráty měst statutárních, pokud vykonávají funkce živn. úřadů I. stolice, vykazují veškeré pojmové znaky orgánů republiky podle § 2 zák. jaz. — II. O jazykové stránce úřední korespondence mezi magistrátem hl. města Prahy a obcí s jednacím jazykem menšinovým.

(Nález ze dne 27. ledna 1933 č. 1476.)

Prejudikatura: Boh. A 9872/32, 10.145/32 a j.

Věc: Obec města K. proti zemskému úřadu v Praze o jazykovou úpravu styku s obcí.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Ve věci vydání legitimačního lístku cestujícím podle min. nař. z 27. prosince 1902 č. 242 ř. z. rozhodl v postupu stolic správních žal. úřad nař. rozhodnutím, že stěžující si obec jest povinna dotaz magistrátu hlavního města Prahy vyříditi v jazyku státním, ježto tento, vystupuje v daném případě jako živn. úřad I. stolice, tedy orgán republiky, není podle §§ 1 a 2 jaz. nař. a hlavy I. a III. jaz. nař. povinen ani oprávněn přijímati podání sepsané jazykem německým, neboť v obvodu